

poslední aktualizace:

2. 6. 2026

Clean Industrial Deal EU

Na úplný začátek je dobré říct jednu podstatnou věc. Samotný Clean Industrial Deal se v pracovním programu Evropské komise objevil jako nelegislativní iniciativa, nikoli jako jeden nový závazný právní předpis. Evropská komise jej představila 26. února 2025 jako **plán pro konkurenceschopnost a dekarbonizaci** Evropské unie. Podle Komise vznikl proto, že evropský průmysl je sevřený mezi vysokými cenami energií a tvrdou světovou konkurencí, a potřebuje tedy současně levnější energii, předvídatelnější pravidla a větší investiční jistotu. Politicky přitom tento balík navazuje na slib Ursuly von der Leyen předložit Clean Industrial Deal v prvních 100 dnech nového mandátu Komise.

Už z toho je vidět, že nejde o kosmetickou úpravu Green Dealu, ale o pokus přepsat klimatickou politiku do jazyka továren, investic, cen elektřiny a průmyslové strategie. Komise v oficiálním popisu výslovně říká, že se soustředí hlavně na dvě

skupiny odvětví: **energeticky náročný průmysl**, jako jsou ocel, kovy nebo chemie, a **sektor čistých technologií**, bez něhož se evropská transformace neobejde. Třetím velkým tématem je oběhovost, tedy menší plýtvání materiály, více recyklace a menší závislost na surovinách zvenčí.

Komise zároveň tvrdí, že celý balík má mobilizovat více než 100 miliard eur pro výrobu čistých technologií v EU a přinést asi 500 tisíc pracovních míst. To ale neznamená, že by 26. února 2025 „vstoupil v platnost“ nějaký jeden všeobíhající evropský zákon. Přesnější je říct, že tehdy byl představen rámec, z něhož se teprve postupně rodí konkrétní právní a finanční nástroje.

Ve stejný den Komise představila také **Akční plán pro dostupnou energii**, který je energetickou paží Clean Industrial Deal. Podle Komise mají opatření v tomto akčním plánu přinést úspory 45 miliard eur už v roce 2025, 130 miliard eur

ročně do roku 2030 a 260 miliard eur ročně do roku 2040. To je důležité i pro širší veřejnost, protože právě zde se ukazuje, že Clean Industrial Deal není jen „zelený projekt“, ale také pokus řešit to, proč je výroba v Evropě často dražší než v USA nebo v Asii.

Evropská rada pak 20. března 2025 Clean Industrial Deal výslovně **přivítala** a za priority označila zjednodušování pravidel, snižování cen energií a mobilizaci investic. Evropský parlament následně 19. června 2025 **přijal** ke Clean Industrial Deal vlastní usnesení. **Parlament v něm zdůraznil rychlejší povolovací procesy, menší regulatorní a reportingovou zátěž a vznik evropských „lead markets“, tedy odbytových trhů pro nízkouhlíkové a čisté výrobky. Právě toto je jádro celé strategie. EU nechce po firmách jen snižování emisí, ale chce zároveň vytvořit podmínky, aby se investice do čistší výroby vůbec ekonomicky vyplácely.**

První opravdu výrazný právně relevantní krok **přišel** 25. června 2025, kdy Komise přijala nový rámec veřejné podpory CISAF (Clean Industrial Deal State Aid Framework). CISAF platí od 25. června 2025 do 31. prosince 2030. Podle Komise má členským státům usnadnit podporu rozvoje čisté energie, průmyslové dekarbonizace a čistých technologií, ale také úlev na nákladech na elektřinu pro energeticky náročné podniky a opatření snižujících riziko soukromých investic. Komise zároveň výslovně uvádí, že CISAF nahrazuje dřívější Temporary Crisis and Transition Framework. Jinak řečeno, Brusel tím státům říká, že pokud chtějí podírat čistou výrobu nebo modernizaci energeticky náročných odvětví, dostávají k tomu snazší a dlouhodobější rámec.

Na to 2. července 2025 **navázalo** doporučení Komise k daňovým pobídkám na podporu Clean Industrial Deal. Komise v něm doporučila hlavně cílené daňové kredity a zrychlené odpisy pro investice do čistých technologií a průmyslové dekarbonizace. Rada EU pak 10. října 2025 tuto logiku politicky **podpořila**, ale současně zdůraznila, že daňové nástroje si mají **členské státy vybírat samy** a že nic nenutí všechny země zavést stejný model. To je pro Česko důležité, protože Clean Industrial Deal neznamena, že Brusel

automaticky **přepíše** český daňový systém. Znamená spíš **to**, že vytváří doporučený evropský směr a uvolňuje prostor pro národní pobídky.

Z hlediska časové osy je dalším klíčovým datem 4. březen 2026, kdy Komise **zveřejnila** návrh Industrial Accelerator Act. Tento návrh je už skutečným legislativním krokem a oficiální stránka Komise jej popisuje jako návrh nařízení pro urychlení průmyslové kapacity a dekarbonizace ve strategických sektorech. Komise současně na **aktualizované stránce** Clean Industrial Deal uvádí, že tento návrh má zvyšovat poptávku po nízkouhlíkových a evropsky vyráběných technologiích a produktech. Podle stejného oficiálního popisu zavádí požadavky typu „Made in EU“ a nízkouhlíkovosti pro veřejné zakázky a programy veřejné podpory v klíčových strategických sektorech. Má také zrychlovat povolování průmyslových projektů a nastavovat podmínky pro velmi velké investice firem ze zemí mimo EU v citlivých odvětvích, pokud pocházejí od příliš dominantních globálních hráčů.

Je ale podstatné dodat,

že právě tady ještě není nic definitivně hotové, protože Industrial Accelerator Act je stále návrh a jeho konečná podoba se může během jednání měnit. To ostatně ukázaly už události těsně před jeho zveřejněním. Agentura Reuters 23. února 2026 **informovala**, že Komise uvedení návrhu o týden odložila kvůli sporům o to, jak široce má být „Made in Europe“ pojatý. Stejná zpráva upozornila i na to, že **mezi skeptiky patřilo Česko**, které varovalo před tím, že příliš tvrdé požadavky na domácí původ mohou prodražit veřejné tendry a odradit část investorů. Tohle je asi nejpresnější obrázek celé iniciativy. Evropa se snaží chránit a rozvíjet vlastní průmyslovou základnu, ale zároveň naráží na otázku, kde končí chytrá podpora a kde začíná dražší a uzavřenější trh. Do obrazu Clean Industrial Deal navíc patří i finance a suroviny.

Komise **uvádí**, že pod financováním už spustila zvláštní výzvu Horizon Europe za 450 milionů eur, změnila pravidla InvestEU tak, aby se mohlo mobilizovat až 50 miliard eur pro čisté technologie, mobilitu a snižování odpadu, a současně chce posílit Innovation Fund a navrhnout Industrial Decarbonisation Bank s cílem až 100 miliard eur. Ve stejné logice chce vytvořit mechanismus pro společné agregování poptávky po kritických surovinách, zřídit evropské centrum pro jejich společný nákup a v roce 2026 předložit Circular Economy Act, přičemž cílem je dostat podíl oběhových materiálů na 24 % do roku 2030.

Pro zemi, jako je Česko,

která stojí na průmyslu, strojírenství, automobilovém řetězci a energeticky náročných provozech, to není vedlejší detail. Čím více bude evropský průmysl záviset na bateriích, síťových prvcích, elektrolyzérech, vzácnějších kovech nebo recyklovaných materiálech, tím více se bude hrát o to, které státy a které firmy budou umět dodat finální výrobek, a které zůstanou jen levnou výrobní adresou. Co z toho tedy plyne pro členské státy a konkrétně pro Českou republiku?

Především je nutné oddělit nový politický rámec od starších, ale právně závaznějších cílů do roku 2030. Česká vláda schválila aktualizovaný **Vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu** 18. prosince 2024. Evropská komise jeho hodnocení **zveřejnila** 28. května 2025. V tomto hodnocení Komise konstatuje, že Česko má v sektorech pod ESR (Effort Sharing Regulation) závazný cíl snížit emise o 26 % proti roku 2005, zatímco český plán počítá s poklesem o 35,8 %. V této části tedy Česko na papíře nevypadá jako země, která by byla pod evropským minimem. Problém je spíš v tom, jak věrohodně a s jakými konkrétními kroky chce tento výsledek skutečně doručit.

Slabší je český plán u obnovitelných zdrojů, protože pro rok 2030 počítá s podílem 30,1 %, zatímco Komise uvádí, že podle unijní formule by český příspěvek měl být 33 %. To je politicky i ekonomicky podstatné, protože právě levnější elektřina, rychlejší elektrifikace a více domácích

čistých zdrojů jsou základní premisou, na které stojí konkurenční logika Clean Industrial Deal. V energetické účinnosti je český obraz příznivější. Komise uvádí, že české příspěvky k primární i konečné spotřebě energie jsou v souladu s unijní metodikou. Horší zpráva přichází z oblasti LULUCF (Regulation on Land Use, Land Use Change and Forestry), kde Komise očekává mezeru 0,25 Mt CO₂ ekvivalentu do cíle pro rok 2030 a současně píše, že Česko nenavrhuje dostatečně účinné politiky pro zlepšení výkonu zemského sektoru. Komise také uvádí, že český plán neobsahuje očekávaný harmonogram kroků k provedení revidované směrnice RED II. A stejně otevřeně říká, že český plán postrádá jasná opatření a časovou osu pro útlum fosilních subvencí.

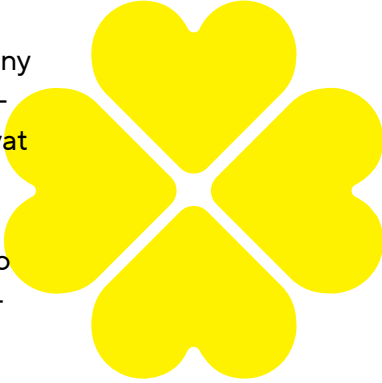
Tady je vlastně

schovaná nejdůležitější odpověď na otázku, **co musí Česká republika** v rámci Clean Industrial Deal **naplnit**. Nemusíme splnit jeden nový velký bruselský formulář. Musíme hlavně věrohodně plnit už existující rámec do roku 2030 a zároveň využít nové nástroje tak, aby český průmysl nebyl jen objektem regulace, ale i příjemcem investic a podpory. Že to není jen teorie, ukazují už konkrétní schválené případy. Evropská komise 20. března 2025 **schválila** český program podpory strategických investic ve výši 960 milionů eur pro baterie, solární panely, větrné turbíny, tepelná čerpadla, elektrolyzéry nebo technologie zachytávání uhlíku. A 13. dubna 2026 **schválila** také české schéma za 3,7 miliardy eur na výstavbu stanic pro výrobu udržitelného biometanu, výslovně v souladu s cíli Clean Industrial Deal a pod rámcem CISAF.

To je velmi praktická ukázka toho, že Clean Industrial Deal pro Česko neznamena jen povinnost, ale i reálnou **možnost, jak podpořit projekty**, které by v přísnějším nebo méně flexibilním režimu dostávaly zelenou složitěji. Zároveň ale platí, že domácí přijetí balíku bylo od začátku rozpačité. Český rozhlas po jeho představení **shrnul**, že český průmysl i vláda Petra Fialy považovaly řadu cílů za nerealistické, přestože Komise současně nabízela méně papírování a větší podporu



pro průmysl. Euractiv o den později **psal**, že čeští představitelé Clean Industrial Deal kritizovali jako rozporný, protože podle nich nedokázal dost vyvážit klimatické cíle a ekonomickou realitu. A v březnu 2026 české ministerstvo průmyslu po jednání unijních ministrů znovu **zdůraznilo**, že náklady na energie v Evropě dál převyšují ceny v USA nebo Číně a že Evropa potřebuje modernizovat sítě, digitalizovat povolování a stabilizovat ceny elektřiny.



Tato česká výhrada není okrajová, ale míří přímo do srdce celé strategie. Pokud se Evropě nepodaří opravdu zlevnit energii a zrychlit výstavbu sítí, mohou být i dobře míněné průmyslové pobídky jen částečnou náplastí. Z pohledu široké veřejnosti se proto Clean Industrial Deal nejlépe chápe ne jako spor „pro Green Deal vs. proti Green Dealu“, ale jako spor o to, zda bude mít evropský a český průmysl dost levné energie, rychlé povolení, dostupný kapitál a zajištěné suroviny, aby v Evropě dál vyráběl. A z pohledu České republiky je závěr poměrně střízlivý. Clean Industrial Deal pro nás **může být příležitostí**, pokud zvládneme udělat to, co po nás už dnes chtějí existující evropská pravidla i vlastní ekonomická logika, tedy rychleji stavět a povolovat, posunout obnovitelné zdroje, držet krok v energetické účinnosti, zlepšit výsledky v krajině, dát firmám čitelnější investiční prostředí a umět sahat po dostupné veřejné podpoře.

Pokud to neuděláme, balík sice bude existovat, ale největší hodnotu z něj vytěží státy, které mají rychlejší úřady, levnější energii a připravenější projekty. Pokud ano, může se z původně bruselského dokumentu stát velmi konkrétní odpověď na českou otázku, jestli se v příštích letech bude u nás **vyplácet vyrábět sofistikovanější, čistší a dražší evropský průmysl**, nebo jen sledovat, jak se hlavní investice přesouvají jina.

